

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра **Фінансового менеджменту та фондового ринку**
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)

“ ” 2020р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньо-професійною програмою **Фінанси, фінансовий менеджмент**
та страхування
(назва програми)

на тему: «Прогнозування результатів діяльності суб'єкта підприємництва»

Виконавець:

студент 4 курсу факультету ФБС

Негруль Денис Андрійович -

(прізвище ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна -

(прізвище ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА - 2020

План

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні засади прогнозування результатів діяльності суб'єктів господарювання.....	6
1.1 Сутність прогнозування та його роль у діяльності суб'єктів господарювання.....	6
1.2 Методичні засади щодо прогнозування їх діяльності	11
1.3 Особливості використання механізму побудови прогнозів результатів діяльності суб'єктів господарювання.....	15
Розділ 2. Аналіз господарської діяльності підприємства та розробка економіко-математичних моделей прогнозування результатів діяльності.	19
2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства «ПМП «Інавтострах»	19
2.2 Оцінка основних фінансово-економічних показників діяльності підприємства	26
2.3 Розробка економіко-математичних моделей прогнозування діяльності підприємства «ПМП «Інавтострах»»	37
Розділ 3. Напрями удосконалення результатів діяльності підприємства завдяки використанню сучасних видів (методів) прогнозування	48
3.1. Рекомендації щодо використання сучасних видів (методів) прогнозування на підприємстві та виявлення наявних резервів.....	48
3.2. Підвищення ефективності діяльності підприємства за рахунок використання наявних резервів.....	54
ВИСНОВКИ.....	58
Список використаних джерел.....	61

ВСТУП

На сьогоднішній день переважна кількість галузей економіки є висококонкурентними, і вимагають від кожного підприємства, що здійснює свою діяльність в межах будь-якої з них високого рівня ефективності ведення господарської діяльності. Важливим інструментом його забезпечення виступає прогнозування, оскільки воно дозволяє здійснювати планування на майбутні часові періоди, формувати стратегії протидії потенційним загрозам та досягати найбільш раціонального розміщення ресурсів. Прогнозування повинно носити комплексний характер, охоплюючи всі фінансові та товарні потоки підприємства, із метою підвищення його точності та подальшої побудови найбільш досконалого плану ведення діяльності у майбутньому періоді.

Актуальність теми обумовлена тим, що якісно побудований прогноз є запорукою забезпечення стабільної діяльності підприємства у майбутньому, оскільки дозволяє забезпечити максимізацію прибутку суб'єкта господарювання та покращити його привабливість в очах потенційних інвесторів, відкриваючи таким чином шляхи до залучення додаткових коштів, що дозволяє здійснювати подальше розширення підприємства.

Значна частка українських підприємств нажаль не проводить фінансове планування навіть у короткостроковій перспективі та не має методики довгострокового, стратегічного планування. Це призводить до підвищення ризику втрати цими підприємствами платоспроможності та ліквідності як у майбутньому, так і у поточному періодах.

Метою роботи є дослідження сучасних методів прогнозування та їх практичне застосування для оцінки майбутнього результату господарської діяльності приватного малого підприємства «Інавтстрах».

Для реалізації мети кваліфікаційної роботи необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити сутність понять фінансовий результат, прогнозування та планування;
- проаналізувати сучасні методи та моделі прогнозування;
- Проаналізувати особливості кожної з моделей прогнозування для виявлення переваг і недоліків.
- Вивчити звітність «ПМП «Інавтострах» та оцінити основні показники діяльності.
- дослідити динаміку зміни обсягів фінансового результату, та зробити висновок про її тенденцію;
- розробити математико-економічні моделі прогнозування результатів діяльності ПМП «Інавтострах»;
- застосувати сучасні методи та моделі прогнозування для виявлення резервів підвищення ефективності діяльності підприємства
- сформулювати рекомендації, щодо використання наявних резервів

Об'єктом дослідження є процес прогнозування результатів діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні методи прогнозування результатів діяльності ПМП «Інавтострах»

Підприємство Інавтострах є представником сільськогосподарської галузі реального сектору України. Сільське господарство України є однією з найважливіших галузей економіки нашої країни. Цей сектор економіки формує основні засади соціально-економічної основи розвитку територій та забезпечує розвиток технологічно–пов'язаних галузей економіки (таких як наприклад машинобудування, транспорт та торгівля). Особлива роль аграрного сектора в економіці країни обумовлюється унікальним поєднанням сприятливих природно-кліматичних умов та географічним положенням.

Сільськогосподарська продукція є однією з основних статей експорту реального сектору України. Так у 2019 році експорт сільськогосподарської

продукції становив понад 46% загальних обсягів товарного експорту. Сучасні тенденції розвитку сектору включають підвищення площі землекористування та відповідне збільшення обсяг виробництва продукції, освоєння Європейського ринку та відповідне збільшення обсягів експорту, а також оновлення основних засобів. Враховуючи вищеперераховане, сектор є сприятливим для діяльності та розвитку ПМП «Інавтострах».

Під час виконання кваліфікаційної роботи були використані наступні методи дослідження:

- збору інформації, який було використано для пошуку підходів вчених, щодо трактування термінів «фінансовий результат» та «прогнозування»;
- дедукції, для формування визначення поняття прогнозування на основі думок науковців;
- аналізу, завдяки якому було досліджено основні показники діяльності підприємства та визначено динаміку росту його фінансового результату;
- наукової абстракції для виділення основних факторів впливу на результати діяльності ПМП «Інавтострах»;
- синтезу, який було використано для побудови прогнозу із урахуванням факторів впливу та існуючої динаміки розвитку підприємства;
- описовий, для опису отриманих прогнозів та перспектив їх практичного застосування;

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи були: законодавчі та нормативні акти, монографії, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, навчальна література, періодичні видання, статистика Держкомстату та НБУ, звітність ПМП «Інавтострах».

ВИСНОВКИ

Отже, прогнозування – побудова однієї чи декількох гіпотез, які на підставі наукових підходів передбачають майбутній стан ключових фінансових показників, із метою подальшого їх застосування для забезпечення найбільш раціональної діяльності суб'єкта господарювання.

Прогнозування є важливим компонентом планування. Воно є невід'ємним елементом діяльності суб'єктів підприємництва, оскільки дозволяє виявляти та ліквідувати негативні тенденції, підвищує ефективність поточної діяльності та сприяє формуванню довгострокової стратегії розвитку.

Поєднання прогнозування та планування забезпечує максимізацію прибутку, ефективне розміщення коштів підприємства та найбільш раціональну взаємодію з економічним оточенням.

Планування ґрунтується на ряді принципів, основними з яких є

- наукова обґрунтованість (відповідність плану техніко – економічним засадам).

- комплексність (єдність плану та його ресурсного забезпечення).

- системність (побудова системи показників та моделей для отримання всебічного огляду суб'єкта господарювання).

- оптимальність (вибір найбільш економічно вигідного варіанту під час планування).

- узгодженість поточних і перспективних планів.

Таким чином, прогнозування і планування є взаємодоповнюючими елементами. Разом вони складають основу стратегічного управління підприємством. Сама фінансова стратегія є системою довгострокових цілей підприємства, та найбільш оптимальних шляхів їх досягнення. До завдань фінансової стратегії належать:

- забезпечення максимізації прибутку суб'єкта господарювання.

- підтримання фінансової стійкості підприємства

-покращення привабливості підприємства в очах інвесторів

Як випливає з вищенаведеного, завдяки прогнозуванню відбувається забезпечення ефективної діяльності суб'єкта господарювання у довгостроковому періоді, але його застосування відбувається і у короткостроковій перспективі, у складі фінансової тактики.

Тактика є частиною стратегії, що підпорядкована їй і обслуговує її. Вона характеризує засоби та прийоми, способи досягнення поставленої мети. Іншими словами, тактика – це лінія поведінки, розрахована на порівняно короткий період, визначені завдання і конкретні форми досягнення поставлених економічних цілей. Тактичне планування пов'язане з короткими періодами, характеризується певною вузькістю і займається вибором засобів для виконання намічених цілей, які задаються на вищому рівні управління

Сам процес прогнозування складається з кількох етапів. Перш за все проводиться збір та аналіз даних, на наступному етапі відбувається побудова моделей та їх подальша екстраполяція та застосування для здійснення планування та бюджетування діяльності підприємства. Зазвичай прогнози доповнюються сценаріями, які беруть до розрахунку декілька можливих шляхів розвитку подій у майбутньому, підвищуючи таким чином точність прогнозу.

Проаналізувавши звітність ПМП «Інавтострах», можна зробити висновок про високий рівень ліквідності та платоспроможності підприємства, при цьому переважна частина активів профінансована за рахунок власного капіталу, що свідчить про наявність можливості розширення підприємства за рахунок залучення позикового капіталу.

Загальна структура прибутку ПМП «Інавтострах» має циклічний та сезонний характер, що виражається у чергуванні періодів зростання та зниження прибутку. Такий характер росту обумовлений природними факторами, що обмежують спроможність підприємства випускати найбільш рентабельні види продукції щороку, у зростаючому обсязі. Таке обмеження пов'язано з потребою підтримання родючості оброблюваних ґрунтів, шляхом

чергування видів сільськогосподарських культур, що вирощуються на певних земельних ділянках. Враховуючи вищенаведене, внутрішні фактори постають важливою категорією впливу на майбутні результати діяльності підприємства. ПМП «Інавтострах» здійснює свою діяльність у галузі економіки, що має тенденцію до росту, що свідчить про загалом сприятливі зовнішні фактори впливу на результати діяльності підприємства.

Підприємство має резерви покращення результатів господарської діяльності. Їх реалізація потребує підвищення обсягів реалізації найбільш рентабельних видів продукції та оптимізації витрат для скорочення собівартості продукції.

Список використаних джерел

1. Ставерська Т. О. Андрющенко І. С. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навчальний посібник. Харків : Іванченка І.С, 2013.147с.
2. Гайбура Ю.А. Загнітко Л.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства: *Гроші фінанси і кредит*. Мукачівський державний університет. 2017
3. Бровко Л. І. Фінансове прогнозування в системі фінансового забезпечення сільськогосподарського підприємства. *Ефективна економіка* 2015 Вип. 11
4. Рудика В. І. Формування системи фінансового планування і прогнозування на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. Харків - 2019. Вип. 33. С. 307
5. М. О. Юнацький Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка* 2018
6. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві Київ : навчальний посібник. КНЕУ, 2004. 495 с
7. Білик М. Д. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування : монографія Київ : навчальний посібник. ТОВ «ПанТот», 2012. – 280 с.
8. Використання моделей одного часового ряду для прогнозування економічних показників у сучасних умовах *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. Випуск 3(26). С. 334-340.
9. Ткаченко І. С. Економіко-математичне моделювання фінансового результату підприємства *Економіка: реалії часу*. 2017. № 3
10. Фролова Л. В. Економіко-математичне моделювання економічних результатів підприємства *Стратегія економічного розвитку України : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана ; редкол.: В. А. Верба (голов. ред.) [та ін.]*. Київ : КНЕУ, 2017. № 40. С. 167–174.

11. Кошельок Г. В. Статистичні методи прогнозування грошових потоків підприємства. Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики. *Матеріали четвертої міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 18 вересня 2015 року). Одеса: Атлант, 2015. С. 273-274.
12. Кузьміна О.М. Методи прогнозування фінансових показників діяльності підприємства. *Молодий вчений*. Вінниця. 2016
13. С. П. Кобець, Застосування адаптивних моделей для прогнозування чистого доходу від реалізації продукції. *Ефективна економіка*. 2019
14. Поліщук Н.В., Результативність діяльності суб'єктів господарювання: сутність, оцінка, основи регулювання: Монографія : Київський національний торговельно-економічний університет, 2005, 252с.
15. Чайка Т.Ю. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності. *Економіка та суспільство*. 2018 Вип. 15. С. 900-908
16. Теницька Н.Б. Теоретичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства в сучасних умовах *Глобальні та національні проблеми економіки*: електр. наук. вид. Миколаїв : Миколаївський нац. ун-т. Вип. № 5. Трав. 2015 р. С.372-376.
17. Богацька Н.М. Методичні підходи до оцінки платоспроможності сучасних підприємств. *Економічний простір*. 2010. № 41. С. 212-221
18. Волкова Н. А., Сніткіна І. А. Сучасні підходи визначення платоспроможності суб'єкта господарювання. Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції: матеріали 6 міжнародної науково-практичної конференції м. Одеса, ОНЕУ. Харків: Водний спектр Джі-Пі, 2018. С. 185-187.
19. Карпенко Л. М. Методичний інструментарій до аналізу показників рентабельності підприємства *Науковий вісник*. Одеський національний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. Науки: економіка, політологія, історія. 2012. № 18 (170) . С. 72-83.

20. Охріменко І. В. Методичні основи оцінки резервів підвищення економічної ефективності на підприємстві *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2013. № 2(3). С. 248-259.
21. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: навчальний посібник : Київ. 2009
22. Коваленко О. В. Визначення резервів і розробка заходів щодо підвищення ефективності роботи підприємства. *Науковий вісник* : Мукачів. 2016
23. Брюшкова Н.О. Економічне обґрунтування та розрахунок резервів можливого збільшення прибутку і рентабельності підприємства на прикладі ТОВ «Макбуд сервіс» *Економіка і суспільство*. 2018
24. Зятюк Н.В. Теоретико-методологічні аспекти стратегії забезпечення прибутковості підприємства. *Культура народів Причорномор'я*. 2009. № 154. С. 27–31
25. Єпіфанова І.Ю. Методика оцінювання прибутковості підприємства *Економіка і суспільство* : Вінницький національний технічний університет. 2017 №12
26. Коркуна Д.М. Фінансове прогнозування, як основа фінансових планів підприємства *Науковий вісник* : Львівський національний університет імені Івана Франка. 2016
27. Ястребова О. В. Методика фінансового планування та прогнозування на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. № 1. С. 75-78.
28. А. В. Гречко Дослідження факторів впливу на прибутковість підприємства та пошук резервів збільшення прибутку *Ефективна економіка* № 11 : Київ . 2017
29. М. П. Офік Резерви підвищення ефективності кооперування в системі інноваційного розвитку підприємств *Ефективна економіка* : Львів. 2010
30. Іоргачова М.І., Коцюрубенко Г.М., Ковальова О.М. Платоспроможність суб'єкта господарювання: напрями її підвищення Мукачівський державний університет *Економіка та суспільство* Випуск 14 : Мукачево. 2018

31. Григораш О.В фактори підвищення ефективності діяльності підприємств Класичний приватний університет *Приазовський економічний вісник* Випуск 6(11) 2018
32. Сидорченко Т.Ф Резерви зростання доходу підприємства від операційної діяльності *Глобальні та національні проблеми економіки* Випуск 23. 2018 Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
33. Смолінська с.д., мельник н.п. львівський національний університет імені івана Франка Шляхи та резерви збільшення прибутку підприємства в умовах економічної кризи *Молодий Вчений* № 1 (53) 2018
34. Мурашко О. В., Резерви підвищення продуктивності праці на підприємстві Університет менеджменту освіти» м. Київ Науковий вісник умо. Серія. *Економіка та управління* Випуск 4 (2017)
35. Іоргачова М. І. Оцінка вартості компанії: сутність та алгоритм Les tendances actuelles de la mondialisation de la science mondiale: collection de papiers scientifiques «ΛΟΓΟΣ» avec des matériaux de la conférence scientifique et pratique internationale. Monaco, Principauté de Monaco: Plateforme scientifique européenne, 2020.
36. Падій І.О. Методичне забезпечення формування резервів в обліку сільськогосподарських підприємств *Держава та регіони* Серія: Економіка та підприємництво, 2019 р., № 2 (107)